

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1620 usque ad annum 1623

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1777

VD18 90118855

§. 5. Literæ Maximiliani Ducis ad Papam ejusdemque responsum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67344](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67344)

Sæc. XVII. que pristinas sedes ac bona restituti,
 A. C. 1620 restaurata Tempa, altaria, & sacræ
Imagines, ac denique Religionis veræ
 usus non sine ingenti Catholicorum læ-
 titia revocatus.

§. V.

*Literæ Maximiliani Ducis ad Papam,
 ejusdemque responsum.*

Rebus ita in Bohemia dispositis Maxi-
 milianus, priusquam Praga Mona-
 chium abiret, pro summa sua in sacram
 Sedem Apostolicam reverentia, sequen-
 tes dedit ad Paulum V. Pontificem
 literas.

Beatissime Pater!

Respexit tandem Deus Ecclesiam
 suam, ejusque hostes debellavit, il-
 lustri sane victoria, quæ jure merito
 victoria Dei vocetur. Nos equidem &
 venimus & vidimus, pugnaeque præ-
 sentes fuimus, sed vicit optimus Deus;
 cui nos omnem victoris titulum gratif-
 sima mente ex solido adscribimus. Ve-
 re manus Domini nobiscum fuit, quæ
 hostem tam potentem devicit. Nec si-
 ne singulari Dei providentia factum vi-
 detur, quod cum hoste congressi simus
 ipso omnium Sanctorum octavo die,
 qu

qui idem fuit cum Dominica vigesima Sæc. XVII.
 secunda post Pentecosten, qua ritu Ro- A. C. 1620.
 mano Evangelium prælegitur: Reddite
 ergo Cæsari, quæ sunt Cæsaris. Red-
 didit certe Palatinus Elector Fridericus
 quamvis invitus, qui ubi cladem sui
 exercitus accepit, cursoribus equis una
 cum conjugè Regina clam Praga ces-
 sit, & vel hoc ipso Catholicum agmen
 vicisse professus est. In qua Dei vi-
 ctoria (sic appellemus) quædam pror-
 sus admiranda. Hostis erat numero-
 sus, nec veterani militis robore care-
 bat. Hunc locus etiam ipse fecit au-
 dacem; nam in monte, medium mil-
 liare ab urbe Praga distante, instructis-
 simam contra nos aciem direxit; &
 quamvis nos cum universo exercitu
 tota pene nocte iter fecerimus, eo so-
 lum fine, ut hostem assequi, & cum
 eo configere liceret: conflictus tamen
 iste initio nobis admodum iniquus vi-
 debatur & impar, cum hostes in op-
 portunissimo sibi loco nec minus munito
 facilem in nos pugnam habuerint. At
 demum præmissa deliberatione ante
 omnia Deo fidendum, & ope divina
 nitendum esse rati, ex iniquo etiam &
 inferiore loco hostem aggressi sumus.
 Videbatur quidem noster exercitus sub
 initium nonnihil nutare, sed mox re-
 sumptis animis ea alacritate ivit in

B 3   hostes,

Sæc. XVII. hostes, ut eos brevi e monte profligaret, tormenta ænea majora occupavit, omnibus adversæ partis aut cæsis, aut in fugam actis. Ita dispersi, fugati, fusi, cæsi hostes ad internecionem: nec prius destiterunt nostri, dum fuga dissipatos, ad ipsam usque Pragam insecti, varia in eos cæde grassarentur: eoque cæsorum numerus excrevit, ut quatuor millia intersectorum numerentur, cum a parte nostra vix ultra ducentos desiderati, centeni fere læsi sint. Præter tot ex hostium numero cæsos, quingenti capti, inter eos Principis Anhaltini filius, qui etiam graviter læsus & duo Comites. In eadem hac pugna præter centum vexilla, decem quoque majora curulia tormenta hostibus sunt erepta. Ungari, multis eorum jam prostratis, ut fuga se servarent, in Moldau flumen se præcipitarunt transnaturi: sed mille circiter in aquis interiisse dicuntur. Et hæc quidem pugna post longam velitationem, ad horam tenuit, die, ut dictum, omnium Sanctorum, qui sese de suis hostibus insigniter sunt uli.

Die sequenti, qui fuit nonus Novembris, & Dedicatio Basilicæ Salvatoris, pars una Pragæ deditias ad nos misit literas, se in Cæsaris potestate posthac futuram: altero ab hoc die tam
vetus

vetus quam nova urbs Praga obedientiam Imperatori, sine exceptione omni promiserunt. Ita hoc anno Austria Superior omnis Cæsari subiecta, inferior tranquillata, & ab hoste liberata, complures Bohemiæ tam urbes, quam arces captæ, ante Pragam hostilis exercitus profligatus, Praga occupata. Et hæc Beatissime Pater, Dei fuit victoria, nobis nihil inde decerpimus: Deus vicit, & felicem hunc belli eventum dedit: quamvis nondum bellum omne finitum censeamus. Exurget forsitan (quod Deus avertat) sequenti anno valentior bellorum flamma, cui restin- quendæ majoribus, & sumptibus & vi- ribus sit opus. Hæc Sanctitati Vestræ compendio narrare, simulque Ecclesiæ Catholicæ gratulari par erat. Sancti- tati Vestræ quamplurimum me com- mendo, & ut filius obediens ad pedum osculum reverenter submitto. Pragæ 12. Novembris Anno 1620.

Sanctitatis Vestræ.

Observantissimus

MAXIMILIANUS.

Ad hæc literas paterno prorsus af- fectu Pontifex Deo, ac Bavariæ Duci victoriam gratulaturus, ita respondit.

B 4

Dilecto

Sæc. XVII.
A. C. 1620.

Dilecto Filio, Nobili Viro,
MAXIMILIANO,

Duci Bavarix:

Dilecte Fili, Nobilis Vir, Salutem & Apostolicam benedictionem. Felicissimum, & supra quam dici potest, Nobis & universæ Christianæ Republicæ optatissimum Pragensis Victoriæ nuntium attulerunt literæ Nobilitatis tuæ. Quam quidem victoriam, ut de immensa Dei potentia & benignitate, nec non singulari tua virtute, eximiaque prudentia confidentes, non dubia spe præfagiebamus: ita nunc de ea tam copiose, tamque mirabiliter parta, immortales ei, qui facit mirabilia magna solus, gratias agere non desistimus, tibi vero in visceribus Jesu Christi unice Dilecte Fili, totius Ecclesiæ Christi nomine, cui immeriti præsidemus, ex intimis præcordiis gratulamur, quod nimirum res adeo præclaras tam fortiter, tam brevi tempore gesseris, ut, quemadmodum scribis, veneris, videris, & Deo Duce viceris perfidos Christi hostes, & Romano Imperio rebelles. Laudet, Fili, usque ad mortem, anima nostra Dominum, quoniam adjutor, & protector factus est nobis. Equidem Nobilitatis tuæ literis lectis, toto spiritu

ritu exultantes Ecclesiam sanctæ Mariæ Majoris continuo petivimus, ibique humiliter prostrati cum lacrymis, de summo accepto beneficio debitas cum Auctori bonorum omnium Deo, tum ejus Sanctissimæ Matri gratias egimus. Sanctorum omnium, in quorum Solemnitatis octavo die victoriam divinitus tibi delatam fuisse scribis, ut minime dubitandum sit, quin tibi pro gloria Dei strenue dimicanti hujusmodi cælestis exercitus auxilium illa die præsens adfuerit. Ad hujus porro beneficii magnitudinem, quam grato possumus, animo prosequendum, solennes indiximus in hac urbe supplicationes, ab Ecclesia S. Mariæ, quam appellant supra Minervam ad Ecclesiam S. Mariæ de anima, ad quam nos venientes Sacrosanctum Missæ Sacrificium omnipotenti Deo in gratiarum actionem obtulimus. Nullum certe erit tempus, quo collati eximii doni memoria ex animo nostro deleatur, quin semper in dies magis magisque vigebit, sicut & Nobilitatis tuæ illustris virtus, tuorumque gestorum immensa gloria perpetuo nobis ante oculos versabitur: omnisque consequens ætas meritis illam laudibus celebrare non desistet. Nec est, quod aliquo pacto vereamur, ut ista tua virtus unquam defatigetur: quin

B 5

firmi-

Sæc. XVII.
A. C. 1620.

Sæc. XVII. firmiter sperare debemus, eam ex ipsis
A.C. 1620. pro Christi atque ipsius Ecclesiæ hono-
 re feliciter susceptis laboribus, majores
 quotidie vires accepturam, deque
 Christiana Republica majori etiam, si
 fieri posset, conatu optime promoveri
 nunquam cessaturam. Quo sane fiet,
 ut antiquæ Bavaricæ familiæ decora
 tuis factis indies exornentur, & cumu-
 lentur, & ipse temporalis atque etiam
 æternæ felicitatis amplissimum præ-
 mium ab eo, qui est liberalissimus re-
 munerator, consequaris. Nos certe
 tantum Nobilitatis tuæ meritis tribui-
 mus, ut quæ unquam a nobis atque
 hac sancta Sede in te, tuamque fami-
 liam officia proficisci poterunt, ea sem-
 per vobis parata fore pro certo habeas,
 velimus. Interim Nobilitati tuæ a Do-
 mino secunda omnia optamus & preca-
 mur, & iterum paterna nostra & Apo-
 stolica benedictione toto cordis affectu
 benedicimus. Datum Romæ apud
 Sanctam Mariam Majorem sub annulo
 Piscatoris die 3. Decembris 1620. Pon-
 tificatus nostri anno decimo sexto.

Idem summus Pontifex die decima
 nona Decembris ad Bucquoium literas
 dedit, eumque ob singularem fortitu-
 dinem commendans, ad ulteriores pro-
 gressus pro Catholicæ Religionis & S.
 R. Im-

R. Imperii dignitate ac salute con-
 quenda hortatus est.

Sæc. XVII.

A. C. 1620.

Ceterum non minus impie, quam
 infulse Heterodoxus quidam Scriptor
 ad hæc Pontificis literas sequentem
 addidit animadversionem: *Innocuus tot
 Christianorum sanguis profusus, Religio
 purior Evangelica oppressa, libertas con-
 scientiæ in vincula redacta, materia San-
 ctissimo scilicet Papæ fuit immensæ læti-
 tiæ. Sed non diuturnum illud infernale
 gaudium fuit; vale enim mundo Paulus
 quintus, sive Saulus furens dixit statim
 post mensis spatium.*

Itane innocuus sanguis profunditur,
 dum post contemptas omnes pacis ho-
 nestæ conditiones, repudiata etiam,
 quæ rebelles subditi tanquam rebellio-
 nis suæ causas a legitimo suo Principe
 antea petierant, postulata, & incassum
 adhibitam clementiam & patientiam
 toties fatigatam, tandem Princeps li-
 cet invitus ferrum adhibet, ne ipsemet
 rebellium ferro pereat, aut Majestatis
 suæ sanctitatem ipsemet prodat? Er-
 gone innocui sunt, qui unice Catholi-
 corum bonis & sanguini inhiant? forte
 Evangelica eorum charitas ac doctrina
 suadet, ut Catholici nocentes credan-
 tur, quia Catholici, innocui autem
 sint Protestantes, si Catholicos truci-
 dant, si conscientiae libertatem jacti-
 tantes,

Sæc. XVII. tantes, seditiones in suos legitimos
A. C. 1620. Principes, quia Catholici sunt, concitant, & exinde sanguinis Christiani profusionem caussant. Apage cum hisce nugis; hodiedum usque adeo cogniti sunt hi serpentum sibili, ut nequidem simplices iis amplius falli queant.

Ceterum Imperator hanc victoriam sibi a Deo violatæ Religionis vindice concessam ac B. V. patrocinio obtentam probe cognoverat, quapropter in grati animi testimonium Viennæ solemnem ad Ecclesiam D. Stephani supplicationem decrevit, & re Divina peracta per Cardinalem Dietrichsteinium concinno sermone Dei misericordiam æque ac iustitiam deprædicari iussit, ac postea auream coronam gemmis Ornatam unacum aliquibus hostium vexillis Romam in honorem B. V. ad Scalam transmisit, ipse vero unacum fratre suo Archiduce Carolo ad Ecclesiam B. Mariæ Cellitanam profectus, votum Deo, & B. Virgini nuncupatum persolvit oblatiis maximi pretii muneribus, inter quæ itidem existit corona multis coronis intexta, quæ servatum Imperii, Hungariæ & Bohemiæ Diadema demonstrabat, gratissimumque Cæsaris animum exprimebat. Maximilianus interim Ferdinandum Imperatorem, literis proprio chirographo munitis de felici Pragensis prælii

prælii successu certiolem reddidit, ac vicissim ab eo per literas grati animi testes die vigesima quinta Novembris, & iterum die secunda Decembris honoratus est. Tandem vero Dux comitante eum Patre Dominico a Jesu Maria, ejusque socio Patre Petro a Matre Dei Monachium die vigesima quinta Novembris ingressus est, Erdingæ a Guilielmo Duce Serenissimo Maximiliani Parente, & Landishuti ab Elifabeta ejus Coniuge, ac Alberto fratre suo inter festivas mutui affectus significationes exceptus. Paulopost jubente summo Pontifice idem Pater Dominicus Viennam ad Ferdinandum Cæsarem profectus, summo honore a Cæsare & Augusta recipitur, accurrente populo, ac ubique tanquam Victori acclamante: suam vero gratitudinem erga eundem Patrem Imperator, non modo plurimis testabatur beneficiis Ordini suo exhibitis, sed potissimum immota sollicitudine, qua pretiosam Venerabilis hujus Viri memoriam publicis Ecclesiæ honoribus perennari adlaborabat: Eo ex fine Cæsar sequentes literas post P. Dominici obitum ad Philippum IV. Hispaniæ Regem dederat.

*Die II. 8°
15. Junii
Anno 1631.
Hist. Prov.
Aust. t. I.
num 10.*

Dum sub Imperii Nostri administratione Catholicam fidem in ditionibus Nobis subiectis indies nullis non insensibus impeti,

Sæc. XVII.
A. C. 1620.

Sæc. XVII A. C. 1620. *peti, ac laceſſiri videmus, merito patrocini-
um Sanctorum, qui verum Dei cultum
in Eccleſia virtute, & morte ſua confir-
marunt, potentiſſimum Deſenſionis Noſtræ
munimentum habemus. Innumera Divinæ
gratiæ, & meritorum exempla recensentur
de Carmelitarum Diſcalceatorum quondam
Sacerdote Dominico a Jeſu Maria, cujus
ſummam vitæ integritatem, & erga Deum
amorem, Eccleſiæque ſuæ promovendæ Ze-
lum nos ipſi non minus primis temporibus,
cum is hiſce in partibus verſaretur, quam
nuper, & poſtquam ex Pontificia licen-
tia ad Noſtram requiſitionem conceſſa, ex
urbe ad nos redierat ad ultimum ejus vi-
tæ ſpatium (quem in hac propria noſtra
Aula piſſime emiſit) cum maximo noſtro
ſolatio ſpectavimus. Quod vero inter ce-
teras ſuas memorandas actiones non mi-
nime gloriæ locum obtinet, id præſertim
numeramus, quod circa rebellionis Bohe-
micæ initium exercitus noſter ad Pragen-
ſem civitatem, ubi de ſumma rerum age-
batur, illius hortatu & benediſtione con-
fiſus hoſtem tam feliciter aggreſſus ſit, ut
inſignem illam obtinuerit victoriam velut
ceterorum omnium proſperorum ſucceſſuum,
quos Divini numinis benignitas hætenus
pro totius Religionis Catholicæ, Austria-
cæque Dõmus Noſtræ beneficio Nobis con-
ceſſit, ſcaturiginem. Quæ Viri facta nos
continuis animi Noſtri cogitationibus re-
colen-*

colentes, quanto magis ea perpendimus, **Sæc. XVII**
 tanto majores rationes, ob quas animam **A. C. 1620.**
 illius cœlitum consortium obtinere indubie
 credendum sit, comperimus; ita ut eum
 de cujus cœlesti gloria non dubitamus,
 merito inter humanos Sanctitatis honore,
 & ornamento minime relinquendum judi-
 cemus. Cur autem maxime nostra cura
 hunc honorem Viri ad Sanctorum Cata-
 logum adscriptione, a Beatitudine summi
 Pontificis processibus solemniter more insti-
 tuendis obtinere studeamus, instigant ani-
 mum tum impensa gratitudo, quam a no-
 bis multis beneficiis ab ipso acceptis
 debere agnoscimus, tum firmissima spes,
 qua Reipublicæ Christianæ ex ipsius in-
 tercessione, cum eam hisce officiis Nostris
 promeriti fuerimus uberrima contra hæ-
 reticas machinationes protectionis subsidia
 promittimus. Qui enim inter hæc ma-
 chinationes vitam quibusvis sanctis operi-
 bus consummavit, ejusdem meritis expe-
 ctare non possumus, nisi præsentissimum,
 & maxime opportunum contra easdem
 remedium: Hoc itaque animo, hacque fi-
 ducia expedivimus Reverendissimum, devo-
 tum, nobis dilectum Fratrem Hieronymum
 Dominum S. Theologicæ Doctorem Ordinis
 Carmelitarum Regularis observantiæ per
 Germaniam Generalem Commissarium, &
 electum Episcopum Cathariensem, ut pro
 singulari nostra fiducia, quam in spectata
 illius

Sæc. XVII illius prudentia, integritate, & rei Ca-
 A. C. 1620 tholicæ studio locatam habemus, intentioni

Nostræ prosequendæ initium faciat, ac omnibus in locis legitimam super vitæ dicti Patris Dominici a Jesu Maria a-
 ctionibus, & successibus informationem con-
 quirat. Ac proinde cum in Hispaniarum præcipue Regnis, ubi notus sit, & magnam vitæ partem consumpserit, plurima miranda cum ejus persona successerint, hisce Serenitatem Vestram quam amanter requirimus, rogamusque, ut ex præfato electo Episcopo Cathariensi desiderium nostrum pluribus percipere, eique hac in parte non solum plenam uti nobis ipsis fidem adhibere, sed commissionem & suam Nostri gratia, quantum illa ratione fieri poterint benevolentissime promovere velit. Id, quod Serenitatem Vestram eo propensius studiosiusque facturum arbitramur, quod agatur hic de Viro, suo olim subdito, & utrique Parenti suo Serenissimis Regi & Reginae pie defunctis quam optime noto atque gratissimo, veluti noster Consiliarius Intimus Camerarius, & ad Serenitatem Vestram ablegatus Ordinarius Orator Illustris Comes Fuggerus, Serenitati Vestræ, quamprimum ad eam pervenerit, idem negotium oretenus quoque summa diligentia commendaturus est, ita ipsam certam esse cupimus, nos officia sua in eo impensa inter gratissima, quæ nobis obvenire possunt, sinceri sui
 erga

erga nos amoris Symbola habituros: in eorumque vicissitudinem, merita perpetua gratitudine Nostra nullibi non insigniter testaturos. Quibus eidem serenitati Vestrae omnis felicitatis cumulum impensissime exoptamus.

Haud absimiles literas idem Ferdinandus Imperator per Comitem a Sche-
neberg ad Franciæ Regem, & Maximilianum Bavarix Ducem, aliosque Principes dedit: Hic idem pientissimus Dux imaginem B. Virginis a quodam hæretico fæde deturpatam, quam P. Dominicus in prælio circumtulera-
t, affabre exornatam per eundem Patrem Dominicum Romam deferri jussit, quæ postmodum anno Christi millesimo sexcentesimo vigesimo secundo in ara summa Ecclesiæ Patrum Carmelitarum Discalceatorum in Monte Quirinali ad *Victoriam* dictæ collocata, ac publicæ venerationi exposita, multisque donis, & sexdecim hostium vexillis (quorum quadraginta quinque Romam in trophæum B. Virginis de Victoria missa fuere) aucta ac condecorata est: Ad hanc Ecclesiam eadem die solemniter decernebatur supplicatio, cui ipsemet summus Pontifex, cuncti Cardinales, & Ecclesiæ Prælati præter innumeram Romani populi multitudinem interfuere.

Sæc. XVII.
A. C. 1620.

Merc. Franc.
t. 7. p. 397.
Ludolph.
Theatrum.
pap. 70.